

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНА АСОЦІАЦІЯ РЕКТОРІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ЄВРОПИ
БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПАРТНЕРСТВА

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОГО ФОРУМУ**

...

16 ЛЮТОГО 2023

Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2023

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 2 від 26 січня 2023 року)*

За загальною редакцією академіка В. П. Андрущенко

Редакційна колегія:

- Віктор Андрущенко* – в. о. ректора УДУ імені Михайла Драгоманова
(голова редакційної колегії);
- Лешек Корпоровіч* – професор Ягеллонського університету (Республіка Польща);
- Роман Вернидуб* – проректор з навчально-методичної роботи
УДУ імені Михайла Драгоманова (заступник голови редакційної колегії);
- Григорій Торбін* – проректор з наукової роботи УДУ імені Михайла Драгоманова
(заступник голови редакційної колегії);
- Павло Горінов* – в. о. директора навчально-наукового інституту права
УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Володимир Євтух* – декан факультету соціально-політичних наук
УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Юрій Кондратьєв* – директор Міждисциплінарного центру складних систем
УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Микола Кириченко* – директор Державного закладу вищої освіти
«Університет менеджменту освіти» НАПН України;
- Лариса Лук'янова* – директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України;
- Наталія Мозгова* – завідувач кафедри філософії УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Тарас Олефіренко* – декан педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Василь Федоришин* – декан факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського
УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Сергій Русаков* – директор навчально-наукового інституту філософії
та освітньої політики УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Наталія Титова* – завідувач кафедри професійної освіти УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Таміла Новіцька* – директор Центру молодіжної політики УДУ імені Михайла Драгоманова.

М 74

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ
БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ : збірник матеріалів міжнародного
форуму / за заг. ред. акад. В. П. Андрущенко. – Київ : Вид-во УДУ імені
Михайла Драгоманова, 2023. – 455 с.**

До збірника увійшли матеріали учасників Міжнародного форуму, де розглядаються актуальні питання стратегічних напрямів пріоритетів галузей наук і знань, зокрема з неперервної освіти та педагогічної інноватики, освітньої політики, публічного управління та громадського самоврядування.

Матеріали збірника можуть бути використані науковцями, практиками, здобувачами вищої освіти в галузі філософії, політології, управління, психології, педагогіки та дотичних до них наук.

УДК 37.018-048.35:316.32-049.5(082)

DOI: <https://doi.org/10.31392/conf.UDU.2023.16.02>

© Автори статей, 2023

© Редакційна колегія, 2023

© Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023

Використана література:

1. Приступа Є. Н., Жарська Н. В., Бріскін Ю. А., Вовканич А. С. Фізкультурно-спортивна реабілітація у системі галузевих соціальних практик. *Український журнал медицини, біології та спорту*. 2022. Т. 7, № 4. С. 163–169.

УДК 378.147:613(477)

Тимошенко О. В.

*доктор педагогічних наук, професор
кафедри теорії та методики фізичного виховання,
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИМІРІ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

У зв'язку з останніми подіями в Україні, що пов'язані із військовими діями з боку російської держави-агресора, знову гостро постає питання щодо формування фізично досконалої людини, готової до праці та оборони. При цьому все-таки залишається пріоритетною метою системи фізичного виховання її оздоровча спрямованість, оскільки здорова людина є основою здорової нації.

Необхідно відмітити, що збереження здоров'я здобувачів вищої освіти і формування навичок до систематичних занять фізичними вправами у процесі професійної підготовки у ЗВО має важливий соціальний запит і пріоритетне завдання вищої освіти. Водночас, одним із парадоксів системи вищої освіти студентської молоді є прагнення одночасно вирішувати суперечливі завдання, а саме інтенсифікувати освітній процес навчання на основі інтеграції міждисциплінарних зав'язків і при цьому прагнути зберігати і підтримувати здоров'я здобувачів вищої освіти.

Ця проблема спонукає до пошуку нових ефективних технологій, форм і методів роботи, зумовлює необхідність нового підходу до освітнього процесу, розробок і впровадження нових педагогічних технологій, що сприятимуть цілісному, гармонійному розвитку особистості студента, його самореалізації, ґрунтовному духовно-креативному розумінню природної соціальної дійсності, психолого-соціальному зростанню випускників закладів вищої освіти. Організована здоров'язбережувальна діяльність у ЗВО забезпечує єдність дій педагогічної та психологічної служб зі збереження і розвитку здоров'я кожного учасника освітнього процесу [1].

Розвиток системи фізичного виховання в Україні відбувається за принципово нових, відмінних від чинних на пострадянському просторі, соціально-економічних, політико-правових, організаційних, науково-методичних умов і регламентується надійним правовим, програмним і нормативним забезпеченням, що міститься у конкретних документах і матеріалах, розроблених державними органами управління у сфері фізичної культури і спорту, починаючи з Конституції нашої держави, Указів Президента тощо і закінчуючи Наказами МОН України [3].

Проте, на цей час система фізичного виховання в Україні не повністю задовольняє

природну біологічну потребу здобувачів вищої освіти в руховій активності, не забезпечує студентів необхідним рівнем здоров'я, фізичної підготовленості, працездатності, науково обґрунтованими освітніми й оздоровчими технологіями, що можна використовувати у подальшій життєдіяльності. У багатьох закладах вищої освіти заняття з фізичного виховання є обов'язковими (входять до загальної кількості кредитів, що виділяються на підготовку фахівця) на 1 і 2 курсах, а у студентів старших курсів ці заняття входять до циклу «Вільного вибору студента». Це, з одного боку, дає можливість ознайомити молодь з особливостями організації фізичного виховання і спорту у виші, дати можливість їм вибрати той чи інший вид фізичних навантажень, якими би вони хотіли б займатися протягом всього періоду навчання, а з іншого боку, більш якісно організувати заняття серед студентів. Однак є і заклади вищої освіти, в яких недостатньо уваги приділено організації і проведенню занять з фізичного виховання. У цих випадках дисципліна відноситься тільки до циклу «Вільного вибору студента», в деяких випадках, вона є ще і позакредитною, що призводить до зменшення кількості годин у випадках скорочення ставок у закладах вищої освіти. З одного боку, в цьому є сенс, оскільки у деяких європейських університетів заняття з фізичного виховання проводяться у вигляді факультативів, а студентська молодь самостійно приймає рішення відвідувати ці заняття чи ні, і якими саме видами спорту вони хочуть займатися. На жаль, у сучасного молодого покоління в Україні відсутні навички до систематичних занять фізичними вправами, що формується у шкільні роки на уроках фізичної культури, у нашому суспільстві немає запиту на здоровий спосіб життя, серед молоді відсутня мода до занять фізичною культурою і спортом [2]. Спортивно-матеріальна база ЗВО України, в основному, ще радянського зразка, в сотні разів гірша, ніж у провідних європейських державах, при цьому часто в недостатній кількості є в наявності спортивний інвентар тощо. Тому наразі перехід на європейську модель організації фізичного виховання у закладах вищої освіти на цей час, особливо коли у країні відбуваються військові дії, є не на часі, оскільки такий підхід призведе до значного скорочення здобувачів вищої освіти, які займаються тим чи іншим видом спорту, а це, зі свого боку, негативно впливає на стан здоров'я молоді.

Отже, з позицій сьогодення необхідно взяти за основу попередню систему організації занять з фізичного виховання у закладах вищої освіти, але дещо її модернізувати, а саме: зробити заняття з фізичного виховання обов'язковими і планувати їх в обсязі 4-х годин на тиждень, хоча б на 1 курсі з урахуванням можливості студентів вибирати різні види фізичних навантажень. На старших курсах дисципліну «Фізичне виховання» слід включити до циклу «Вільного вибору студента». Наприкінці навчального року здійснювати підсумковий контроль у формі заліку, як це прийнято є у більшості зарубіжних країн. У майбутньому, після зміцнення спортивно-матеріальної бази ЗВО до європейського рівня та підвищення соціального престижу фізичної культури і спорту серед населення нашої країни, зокрема студентської молоді, можна перевести цю дисципліну у цикл за вибором студента чи проводити її у вигляді факультативу.

Використана література:

1. Драчук А., Галайдюк М., Дуб І., Зацерковна Л. Рухова активність студентської молоді. *Молода спортивна наука України* : зб. наук. праць з галузі фізич. культ. та спорту. 2003. Вип. 7. Т. 2. Львів : НВФ «Українські технології», 2003. С. 184–186.
2. Куц О., Драчук А. Соціально-психологічний портрет студентів за роки становлення України як самостійної держави. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації* : зб. наук. пр. Вінниця : ДОВ «Вінниця». 2004. № 5. С. 14–18.
3. Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація», затверджена Указом Президента України від 09.02.2016 № 42/2016.